

førelse medførte, at dette *Privilegium* hævedes, og at baade Drengene og Piger fik samme Ret, hvad enten de ønskede at tage almindelig Forberedelseseksamen eller Studentereksamen. Det er en Selvfølge, at Pigerne har Adgang til Skolens Friplads og Stipendier lige saa vel som Drengene, og i sidste Skoleaar har af de højere Klassers Piger 4 haft hel eller halv Friplads, 2 desuden Bogstipendium.

Latin- og Realskolen har sidste Skoleaar haft 33 kvindelige Elever, Forberedelsesskolen 19, ialt 52. Dette er 20 pCt. af de to Skolers samlede Elevertal — omtr. 250 — og viser Fællesundervisningens hurtige Vækst i de faa Aar, den har været indført.

Fra Ind- og Udland.

Frankrig.

Ifølge „Deutschen Industrie-Zeitung“ udgør de kvindelige Arbejdere 38 1/2% af den samlede Arbejderbefolkning. Altsaa bliver næsten 2/5 af det store Industrilands Produktion forarbejdet af Kvinder.

Schweitz

er nu indtraadt som Led af det internationale Kvinderaad. Det er den 10. Stat, der kommer med.

England.

Den liberale politiske Kvindeforening „Women's liberal Association“ havde for nylig sin 8. Aarsforsamling, hvor bl. a. den sydafrikanske Krig var paa Tale. Formanden, Mrs. Bryll, udtalte ved den Lejlighed, at ingen Kvinde, der billigede denne Krig kunde tilhøre Foreningen.

Spanien.

Ifølge den ny Lov for Kvinders og Børns Arbejde, maa Børn under 10 Aar kun anvendes i Industrien for saa vidt de kan læse. Fra 10 til 14 Aar maa de anvendes højst 6 Timer i Fabrikkerne, 8 Timer i Handelen. For Kvinder og unge Personer forbydes Natarbejde og Arbejde paa Søn- og Helligdage. Barselkvinder maa ikke arbejde i 3 Uger efter Nedkomsten. Kvinder og Børn skal for at faa Arbejde forevise en Lægeattest paa, at de er fri for smitsomme Sygdomme.

De forenede Stater.

New-Yorks Guvernør har i disse Dage underskrevet en Lov, der foreskriver, at der paa Restauranter og Hoteller skal findes tilstrækkelige Siddepladser for det kvindelige Personale.

Tyskland.

En Forening for Herskaber og Tjenestpiger er stiftet i Berlin. I Bestyrelsen findes saa kendte Navne som Prof. Zimmer, Forstanderen for Diakonisseanstalten i Zehlendorf og Dr. Ernst Franke, Udgiver af „Sozialen Praxis“. Foreningen vil virke ved Oprettelsen af et Fæstekontor og en Hjelpekasse for Tyende; for Ud-

jævning af Stridigheder mellem Herskaber og Tyende og i det hele for en nærmere ogsaa selskabelig Berøring imellem disse.

Dansk Kvindesamfunds Virksomhed.

Fru Ada Frederiksen har til Kvindesamfundets kongressen i Paris indgivet en Beretning om Kvindesagen i Danmark. Hun har her omtalt Dannelsen af Dansk Kvindesamfund, Kvindelig Læseforening, Dansk Kvinderaad samt givet en Fremstilling af „Kv. og Samf.“s Virksomhed og de Formaal, Bladet kæmper for.

Foreningen for forvildede unge Pigers Frelse

har udsendt sin Aarsberetning for 1899. Foreningen, hvis Formaal er at søge at frelse unge Piger i København og dens nærmeste Omegn, der er faldne som Ofre for Forførelse eller bragte ud paa Afveje, som maa føre til Løssagtighed, er oprettet 1877.

De Piger, Foreningen tager sig af, bliver anbragte enkeltvis i tarvelige Familier og ikke samlede i et Internat. Denne Ordning har virket meget tilfredsstillende. Hjælpen ydes sjælden Pigerne i Penge; dog kan dette undertiden være hensigtsmæssigt f. Eks. til Indløsning af Tøj, Anbringelse af Barn i et Børnehjem efter Barsel, for at Moderen kan begynde igen som Tjenestepige o. lign.; men i Reglen anbringes de unge Piger i et Hjem. Meget unge Piger, som det kan være betænkeligt at sende i Tjeneste uden længere Tids Opdragelse og mere grundig Forberedelse, end der kan ydes dem af Foreningen, søges anbragte i bestaaende Foreninger, som virker i lignende Retning, nemlig Magdaleneforeningen, Marthabog og Lindevangshjemmet.

I 1899 har Foreningen hjulpet 25 Piger, og tillige 2 fra foregaaende Aar. Af disse var 20 fødte i København, de øvrige var komne dertil fra forskellige Dele af Landet. Uægte fødte var 6.

Opholdstiden i Optagelseshjemmene var i Gennemsnit 40 Dage; 5 gik bort efter faa Dages Ophold, til Dels paa Foranledning af Forældrene.

Af Foreningens Virksomhed i 8 Aar gives følgende Overblik:

Af 219 unge Piger var 64 i Alderen 14—15 Aar, 99 16—17, 39 18—19 og 17 var 20 Aar og derover. Fraregnet nogle Piger, som maatte opgives paa Grund af Sygdom, og nogle, som efter faa Dage forlod Internatet, har Resultatet været:

9 Piger mødte senere for Politiet og modtog Advarsel; 12 er blevne straffede for Utugt; 13 er blevne indskrevne af Politiet og 176 blev satte i Tjeneste og der har ikke senere været Anledning for Politiet til at blande sig i deres Forhold.

Saa vidt man statistisk kan udfinde Resultatet af Foreningens Virksomhed, maa man antage, at ca. 84 pCt. af de unge Piger er blevne fjernede fra de fordærlige Forhold, de var komne i, sandsynligvis unddragne Prostitutionen og førte ind i hæderlig og arbejdsom Virksomhed.

Breve fra udenbys Venner.

Den gode Kone i Vejby (Visby).

Af Elise Lindberg.

Efter at have læst et Stykke i „Kv. og Samf.“ Nr. 16, som under ovennævnte Overskrift indeholder Træk af min afdøde Moders Liv, beder jeg den ærede Redaktion af dette Blad om at give Plads for nogle enkelte Udtalelser.

Min Moders Minde er saavel mine Sødskende som mig saa inderlig kært, og jeg beder derfor Frk. Lindberg modtage vor bedste Tak for det lyse Billede, hun i „Kv. og Samf.“ har tegnet af hende. Det passer saa godt paa hende; thi hun var en ualmindelig kærlig Natur, der havde lært stille og mild at bære Livets svære Byrder. Vel kunde hun blive bedrøvet og modløs — som vel ethvert Menneske kan blive; men det varede ikke gerne længe, før hun igen saa sollyse Højder for sit Blik; thi hun forstod at gaa i Enrum og tale med Gud, og hun forstod at øse af „de levende Vandstrømme“, der bliver i Menneskehjertet en Kilde med Vand, der udvælder til et evigt Liv.

Naar der er bleven sagt, at Moder paa Grund af Skoleforsømmelser ikke havde faaet lært hverken at læse eller skrive, saa forholder det sig hermed saaledes: Mo'er dikterede altid sine Breve, fordi hun vel ikke har kunnet skrive; men hun læste meget smukt og forstod at lægge hele sin Sjæl ind i det, hun læste; og aldrig — det tror jeg, jeg tør sige med Visshed — er en Dag gaaet til Ende, uden at mine gode Forældre gennem Sang og Læsning bidrog til at skabe os alle i Hjemmet noget af Himlen paa Jord. Mo'er havde nemlig en smuk og blød Sangstemme, og skønne er Minderne fra Hjemmets Mørknings-timer, naar hun sang vore dejlige Salmer og Sange. Ja, Lys spredte hun om sig — saavel til Omgivelserne i Hjemmet som til de mange udenfor, hun støttede og hjalp efter bedste Evne, og sjælden er vist nogen gaaet utrøstet fra hende.

Hvad mig angaar, da bringer jeg Frk. Lindberg en kærlig Tak for de gode Tanker, hun har om mig; men samtidig maa jeg tilstaa, at med Dygtigheden er det ofte kun smaat bevendt og min Eksamen tog jeg desværre heller ikke — som Frk. Lindberg mener — med bedste Karakter, men med 150 Points.

Jensine Jepsen,
Lærerinde, Thisted.

Houten Clara.

Efter Henri Conscience ved Julie Meyn.

Min Broderdatter Frederikke spurgte mig somme Tider med Taarer i Øjnene, hvorfor hendes Skolekammerater saa ofte lo ad hende og sagde: „Du ligner Houten Clara.“ Hun vidste lige saa godt som jeg, at Houten*) Clara var Navnet paa en Statue, udskaaret i Træ, som staar i Vajsenhuset i Antwerpen; men hun vilde gerne vide noget nærmere om denne Clara, og jeg vidste intet at sige hende.

Lille Frederikke var død for flere Aar siden, da jeg gav mig til at studere min Fødebys Fortidsminder og Sagn. Derved fik jeg ogsaa Oplysninger om Houten Clara. Fortællingen begynder snart efter Antwerpens Erobring under Hertugen af Parmo, og jeg tror, at en virkelig Begivenhed ligger til Grund for den. Jeg vil her meddele den, saaledes som jeg har hørt den af gamle Folk; jeg har kun ordnet og bearbejdet den en Smule.

En Foraarsdag i Aaret 1589 spadserede Vajsenhusets Bæboere, en Flok Pigebørn af forskellig Alder, ud gennem Porten, førte af deres Forstanderinde. De saa med nysgerrige Blikke til et nærliggende Hus, inden for hvis smaa, blyndfattede Vinduesrunder en smuk, rigt klædt Dame saas.

„Se,“ sagde en af dem, „der er den fornemme Sennora, som er flyttet ind i vor Nabos Hus.“

„Jeg ved, hvad hun hedder,“ udbrød en anden, „det er Grevinde Almata, og hun er kommen fra Spanien.“

„Hvordan har du dog faaet det at vide?“ spurgte en tredje.

„Jeg har hørt Søster Monika fortælle det til Plejemoder. Og dog er Sennoraen ikke Spanierinde, I ser, hun har blaa Øjne og lyst Haar. Hun er fra Antwerpen og er bleven gift med en Spanier.“

„Saa, nu laver Therese igen Historier,“ sagde en af de andre Smaapiger leende.

„I kan bare spørge Houten Clara, hun hørte det ogsaa. Aa du Houten Clara, hør lidt.“

Ved disse Ord vendte Forstanderinden sig om, paalagde med et strengt Blik de smaa Sladdersøstre Tavshed, tog med et Udtryk af særlig Ømhed den nærmest staaende lille Pige ved Haanden og gav sig til at gaa i Spidsen med hende.

„Altid Houten Clara,“ mumlede Therese, „hun skal ogsaa stadig trækkes frem og gøres Stads af. Se, hvor stiv hun holder sig, ligesom om hun havde et Korteskaft i Ryggen.“

„Ti du bare stille,“ hviskede en af de ældste, „hun kan en ny Salme, som hun vil lære os efter Middag. Hun spiller den paa Klaveret, den er om den bødfærdige Magdalene. Aa, jeg vilde give to af Fingrene paa min venstre Haand for at spille Klaver som Houten Clara.“

„Ja, det er godt nok alt sammen,

*) Anmrk.: Hout betyder Træ; deraf Tillægsordet houten: af Træ.

Kvindelige studerende ved de tyske Universiteter.

(Efter „Politiken“.)

I disse Dage har efter tyske Blades Beretninger en Grevinde Gabrielle von Wartensleben, en Dame i Trediveaarsalderen, som den første af sit Køn erhvervet den filosofiske Doktorgrad ved Wiens Universitet. Ved den højtidelige Promotion udtalte Rektoren, Prof. Wilhelm Neumann, at mens alle var enige om, at Kvindens største Betydning laa i hendes Arbejde for Hjemmets Ideal, saa var der nogle, der mente, at man burde sætte Skranker for hendes Kappestrid med Manden om Videnskabens Lavrbær. Rektoren var ikke af den Mening. Han hævdede, at saadanne Kvinder, der udmærkede sig ved Aand og Viden, var en Velsignelse for deres Familie, en

Pryd for deres Køn og deres Nations Stolthed.

Denne Rektor synes at være en — især efter tyske Forhold — overordentlig frisindet Mand. Der lægges nemlig stadig de kvindelige studerende ved de tyske Universiteter de største Hindringer i Vejen, saa de ofte tvinges til at søge til fremmede, især schweitziske Universiteter. Først og fremmest kan de tyske Kvinder ikke faa de nødvendige Forkundskaber til den akademiske Vej. Der findes ingen Latinskoler eller Gymnasier for Kvinder, og Forstagenes herom strander stadigt paa gamle, indgroede Fordomme. Det er naturligvis især Gejstligheden, der her er paa Spil. Karakteristiske er i saa Henseende de Udtalelser, som en bayersk, katolsk Pater fremkom med, da der i den tyske „Bundestag“ forhandlede om Oprettelsen af kvindelige Gymnasier. Han erklærede nemlig, at lærde Kvinder paa ingen Maade var noget nyt. Og saa den katolske Kirke havde kendt

saadanne, men det havde været Helgeninder (!). Han kunde ganske vist ikke bevis, at der var begaaet noget usædeligt af de nuværende kvindelige studerende. Men naar Tilstrømningen blev stærkere, saa vilde man nok faa noget andet at se. Han vilde derfor stemme for, at alt blev ved det gamle.

Den prægtige Klerk staar ikke ene i sine Anskuelse. Selv inden for den tyske Professorstand, der dog ellers i Almindelighed repræsenterer Frisindet og Fremskridtet her, findes der Mænd, næsten lige saa bornerte og stivnakkede. Og en tysk Professor kan paa det Punkt bedre føre sine Fordomme ind i Praxis, end en dansk vilde kunne gøre det. Paa Grund af deres mangelfulde Uddannelse kan Kvinder nemlig ikke blive immatrikulerede ved Universiteterne, de kan kun faa et saakaldt „Hospitantenschein“ udstedt, men maa da indhente særlig Lilladelse hos enhver Professor til at høre hans Forelæsninger. Og her forekommer det nu ikke sjældent, at

Professoren nægter at give Kvinder Adgang til sine Forelæsninger. Jeg har endog — i en lille tysk Universitetsby — kendt en Professor i Æstetik, et i andre Henseender fuldkommen normalt Menneske, der paa dette Punkt var fuldstændig Monoman. Jeg glemmer aldrig et Foredrag, han havde den Frækhed at holde i en Dameforening (hvor for øvrigt ogsaa Herrer havde Adgang, i hvert Fald til Foredragene). Det handlede om Kvindens Emancipation. Professoren hævdede, at det var Kvindens første Pligt at se godt ud for at behage Manden og ildne ham op til Daad. Et nyt Kvindeideal, Nora, der satte sit eget Jeg op mod Mand, Hjem og Børn, var vokset frem, et Selvkærlighedens Ideal. Hvor var de Kvinder, der villigt ofrede deres unge Dejlighed for at begejstre en Goethe til Sang? Hvor var der nu Kvinder som Friderike Brion eller Lili? Derfor var Digtekunsten sunken saa dybt, som den var. Den manglede Fyrsternes, men